

**Підлюдна К.І.**

*студентка 1-го курсу магістратури соціально-правового факультету  
Національного університету «Одеська юридична академія»*

## **ПЕРЕВАГИ ТА ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ COLLABORATIVE LAW В СИСТЕМІ АЛЬТЕРНАТИВНОГО (ПОЗАСУДОВОГО) ВИРІШЕННЯ СПОРУ**

Сьогодні в Україні та за її межами велику увагу викликає питання альтернативного врегулювання правових спорів (конфліктів). Існує багато причин, які впливають на популяризацію альтернативних (позасудових) методів вирішення спору, серед яких недостатня ефективність роботи судової системи, довга процедура розгляду справ у суді, завантаженість суддів тощо.

Не дивлячись на відсутність законодавчого врегулювання медіації в Україні (проте, слід згадати проект Зароку про медіацію від 17.12.2015 року № 3665), як ефективний спосіб мирного врегулювання конфліктів, вказаний метод стрімко набирає популярності.

Сьогодні у вітчизняній літературі практично не досліджується Collaborative Law, його часто прирівнюють до медіації, немає офіційного перекладу на українську мову цього методу.

В правових системах США, ФРН, Королівства Нідерландів та інших країн Collaborative Law розглядається як процес спільного напрацювання умов врегулювання конфліктів під час розірвання шлюбу і похідних правовідносин (аліменти, утримання, місце проживання тощо) [1].

Collaborative Law – це метод позасудового вирішення конфлікту, в якому кожна сторона представлена своїм адвокатом. Ґрунтується даний метод на медіаційних елементах, тобто проходить в командній обстановці зі сторонами конфлікту і має на меті виграти справу для всіх сторін, тобто прийти до спільної згоди з мінімальними втратами.

Можна сказати, що Collaborative Law – це добровільний процес вирішення спору, який ґрунтується на співробітництві, командності, відкритості, чесності, особистої присутності і взаємоповаги сторін.

Відмінність Collaborative Law від медіації полягає в тому, що дану процедуру проводить не медіатор, а адвокати учасників конфлікту, які все ж таки користуються медіаційними техніками, також вони дають поради довірцям, посилаються на практику та на особистий досвід у вирішенні аналогічних справ.

В Україні офіційної практики врегулювання спору за допомогою Collaborative Law на даний час немає, виходячи з нігілістичних поглядів населення та того, що населення не знає про такий метод вирішення конфлікту, та не цікавиться можливими лояльними методами існуючих

правових спорів. Як вже вище зазначалося ніяких законів, які могли б врегулювати позасудовий процес вирішення конфліктів немає.

Порівнюючи Collaborative Law та судовий порядок розгляду справ, можна відміти такі переваги Collaborative Law відносно судового розгляду:

- по-перше, процедура відбувається конфіденційно, тобто приватні данні осіб не вносяться до реєстрів, не ведеться протокол та не записується ваша розмова на відео-, аудіопристрої, це забезпечується в тому числі принципом адвокатської таємниці;
- по-друге, не затягується процес вирішення спору, строки залежать від сторін і їх бажання розібратися в справі;
- по-третє, це розмовний формат спілкування, де сторони представляють свої позиції, а адвокати намагаються їм допомогти відносно в неофіційній формі;
- по-четверте, це ефективний спосіб розвантаження суддів, та швидкості розгляду справ.

Якщо ж говорити про відмінності Collaborative Law від медіації, то головною перевагою є те, що існуючи конфлікт адвокати допомагають вирішити, посилаючись на медіаційні техніки, тобто це той самий медіатор, проте з юридичною освітою, багажем знань та досвіду, людина, яка враховує не тільки на психологічну, а й на юридичну сторону питання.

Також варто звернути увагу, що в США, у відповідності до Типового закону – Uniform Collaboration Law Act, адвокати сторін, які брали участь в Collaborative Law не мають права здійснювати представництво своїх клієнтів в судовому процесі по той же справі, якщо в проведенні Collaborative Law не було досягнуто згоди [2].

Проаналізувавши зарубіжний досвід, можна зробити висновок, що процедура проведення Collaborative Law схожа на медіацію, адже сторони (адвокати та їх клієнти) обговорюють хвилюючі їх питання, надають інформацію, опрацьовують взаємовигідні та взаємоприйнятні шляхи вирішення спору не обмежуючись у часі, також адвокати виступають самостійними сторонами процесу, які можуть спілкуватися з довірителем і представником протилежної сторони.

Отже, Collaborative Law є окремим і незалежним альтернативним способом вирішення конфлікту, який має свої переваги. Сподіваємось, що згодом Україна перейме досвід зарубіжних країн та перейде на сторону мирного врегулювання спору без участі судової та правоохоронної системи.

### ***Список використаної літератури:***

1. Можайкина О. С. Деякі аспекти співвідношення медіації та Collaborative Law у вирішенні цивільно-правових спорів. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. № 5. С. 54-55.

2. Pauline H. Tesler. Collaborative Law: Achieving Effective Resolutions in Divorce Without Litigation. American Bar Association. 3rd ed. 2013. P. 242.

**Науковий керівник:** кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Кіслиця Ірина Олександрівна**

**Платонова К.Д.**

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції  
Національного університету «Одеська юридична академія»*

## **ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА ЯК САМОЗАЙНЯТОЇ ОСОБИ**

Законом передбачається, що адвокат може здійснювати адвокатську діяльність у трьох різних формах – індивідуально, у формі адвокатського бюро або адвокатського об'єднання. Оподаткування доходу адвокатського бюро та адвокатського об'єднання, як юридичних осіб, здійснюється відповідно до обраної системи – загальної або спрощеної. Однак, низка проблемних питань виникає саме у сфері оподаткування діяльності адвоката як самозайнятої особи.

Згідно положень Податкового кодексу України, самозайнятими особами є фізичні особи-підприємці та особи, які провадять незалежну професійну діяльність. До незалежної професійної діяльності Податковий кодекс України відносить діяльність адвокатів, нотаріусів, аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків тощо, за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою-підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб [1].

Незважаючи на те, що норми чинного законодавства не обмежують у здійсненні адвокатом професійної діяльності як фізичною особою-підприємцем, податкові органи розмежовують адвокатську та підприємницьку діяльність, передбачаючи різні правові наслідки такої діяльності. Відповідний підхід сформований невірним тлумаченням положень законодавства та створив неправомірний обов'язок для адвокатів подавати звітність щодо однієї і тієї самої діяльності.

На сьогоднішній день, питання сплати адвокатами єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування є одним із найбільш актуальних та дискусійних для адвокатської спільноти.

Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» не передбачено спеціального порядку